

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 7. februar 2024

Sag 88/2023

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jan Schneider, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Aarhus den 24. november 2022 (72-7402/2022) og af Vestre Landsrets 11. afdeling den 21. april 2023 (S-2557-22).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Michael Rekling, Kurt Rasmussen, Lars Apostoli, Ole Hasselgaard og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse af den idømte straf og frifindelse for påstanden om udvisning, således at han alene tildeles en advarsel om udvisning.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om skærpelse af straffen og af indrejseforbuddets længde, således at T udvises med indrejseforbud for bestandig.

Anbringender

T har anført navnlig, at straffen bør nedsættes henset til stoffets art og mængde samt hans underordnede rolle i forbindelse med de pådømte forhold. Et udgangspunkt om, at videresalg af 1 kg kokain straffes med fængsel i ca. 5 år gælder kun indsmugling og for personer på højere niveauer i forsyningskæden. Han var ikke placeret højt i distributionskæden, idet der var tale om ”detailsalg”.

Han kan ikke udvises, idet udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2. Der skal foretages en proportionalitetsafvejning, hvor der navnlig må lægges vægt på hans stærke tilknytning til Danmark og manglende tilknytning til Somalia. Han er født i Danmark, og han har sin mor, søskende og kæreste her i landet. Han har gennemført en dansk folkeskoleuddannelse og haft forskellige deltidsjobs. Han kan ikke føre en samtale på somali, og han har ingen familie eller venner i Somalia, hvor han aldrig har været.

Disse omstændigheder fører til, at det efter en samlet afvejning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, hvis han udvises.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at straffen særligt bæres af sagens forhold om overdragelse af kokain og om flugt som varetægtsarrestant. Håndtering af ca. 1 kg kokain straffes ifølge højesteretspraksis med fængsel i ca. 5 år, og det er i forarbejderne til straffelovens § 124 forudsat, at straffen for som varetægtsarrestant at flygte som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 4 måneder. Da T har indtaget en central rolle i et professionelt organiseret narkotikanetværk og derudover i en længere periode har unddraget sig rettens bestemmelse om varetægtsfængsling, bør straffen samlet set udmåles til mindst 5 års fængsel.

T skal udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2. Udvisning af en tiltalt, der som i denne sag er blevet dømt for organiseret narkotikakriminalitet og idømt en længerevarende frihedsstraf, kan ikke anses for at være i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8. T er desuden både før og efter sit fyldte 18. år dømt for anden kriminalitet, herunder besiddelse af euforiserende stoffer, og han er tidligere betinget udvist og dermed advaret om risikoen for udvisning ved ny kriminalitet. Der er en betydelig risiko for, at han også fremover vil begå alvorlig kriminalitet i Danmark, hvis han ikke udvises.

T er født her i landet og har som følge af sin opvækst og sin herboende familie en stærk tilknytning til Danmark, om end han ikke kan anses for at være stærkt integreret i samfundet, ligesom han heller ikke har forsørgerforpligtelser over for nogen i Danmark. Han taler og forstår i et vist omfang somali og arabisk, og det må antages, at han i et vist omfang også har

kendskab til somalisk skik og kultur i kraft af sin opvækst i en somalisk familie. Han vil således ikke være uden forudsætninger for at kunne klare sig i Somalia. Udvisning vil derfor ikke være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 7, at T i tilfælde af udvisning skal udvises med et indrejseforbud for bestandig. Der kan fastsættes et indrejseforbud af kortere varighed, hvis et indrejseforbud for bestandig med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Som følge af karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet sammenholdt med, at T tidligere er advaret om risikoen for udvisning ved ny kriminalitet, er der dog ikke grundlag for at fastsætte et indrejseforbud af kortere varighed.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T, der er somalisk statsborger, er dømt for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, jf. lov om euforiserende stoffer § 3, stk. 1, jf. § 1, stk. 3, jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer § 30, stk. 1, jf. stk. 2, jf. § 3, stk. 2, jf. bilag 1, liste B, nr. 70, ved i tiden op til den 4. marts 2022 i forening og efter forudgående aftale med fire medgerningsmænd i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer at have besiddet, forarbejdet og videreoverdraget ikke under 1 kg kokain til en større personkreds mod et betydeligt vederlag (forhold 1). Han er desuden dømt for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 1, ved den 10. maj 2022 ved Retten i Aarhus som varetægtsarrestant at flygte fra politiet (forhold 9). Endelig er han fundet skyldig i overtrædelse af lov om euforiserende stoffer § 3, stk. 1, jf. § 1, stk. 3, jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer § 30, stk. 1, jf. § 3, stk. 2, jf. bilag 1, liste B, nr. 59, 70 og 335 a, ved at have været i besiddelse af hash, kokain og tramadol til eget brug (forhold 10-12).

For Højesteret angår sagen strafudmålingen, og om der skal ske udvisning.

Strafudmålingen

Under hensyn til, at T havde en betydelig rolle i et professionelt organiseret narkotikanetværk og derudover flygtede under varetægtsfængslingen, finder Højesteret, at straffen bør forhøjes til fængsel i 5 år. Straffen fastsættes i medfør af straffelovens § 89 som en tillægsstraf til Ret-

ten i Odenses dom af 8. november 2022 og for så vidt angår forhold 1 og 10 tillige som en tillægsstraf til Retten i Viborgs dom af 17. marts 2022.

Udvisning

Det følger af udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. § 22, nr. 1-4, at T skal udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Menneskerettighedskonventionens artikel 8.

T, der er 23 år, er født i Danmark og har boet her i landet hele sit liv. Han er ikke gift eller samlevende, og han har ingen børn. Udvisning vil indebære et indgreb i hans privatliv, jf. Menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 1. Et sådant indgreb er kun berettiget, hvis betingelserne i artikel 8, stk. 2, er opfyldt. Udvisning har hjemmel i udlændingeloven og har til formål at forebygge uro og forbrydelse, og det afgørende er, om udvisning må anses for nødvendig af hensyn til disse formål. Dette beror på en proportionalitetsvurdering.

De kriterier, der skal indgå i vurderingen, fremgår bl.a. af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 23. juni 2008 i sag 1638/03 (Maslov mod Østrig), præmis 68. Den vægt, der skal lægges på de enkelte kriterier, afhænger af den konkrete sags omstændigheder, jf. præmis 70.

I et tilfælde som det foreliggende, hvor udlændingen er en ung person, der endnu ikke har etableret sin egen familie, skal der lægges vægt på karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet, varigheden af udlændingens ophold i værtslandet, tiden efter den begåede kriminalitet og udlændingens adfærd i denne periode samt fastheden af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd til værtslandet og modtagerlandet, jf. dommens præmis 71. Der skal også lægges vægt på den pågældendes alder, herunder om den pågældende var mindreårig eller voksen, da kriminaliteten blev begået, jf. dommens præmis 72.

Der skal foreligge meget tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født her i landet eller indrejst som barn, og som har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom her, jf. dommens præmis 75.

Det følger endvidere af praksis fra Menneskerettighedsdomstolen, at det som led i proportionalitetsvurderingen må indgå, hvilken varighed et eventuelt indrejseforbud har, herunder om det er for bestandig eller tidsbegrænset, og om den pågældende er advaret om, at fortsat kriminalitet kan medføre udvisning, jf. f.eks. Menneskerettighedsdomstolens domme af 5. september 2023 i sag 35740/21 (Al-Masudi mod Danmark), sag 18646/22 (Goma mod Danmark), sag 44810/20 (Noorzae mod Danmark) og sag 31434/21 (Sharifi mod Danmark).

Om proportionalitetsvurderingen i den foreliggende sag bemærker Højesteret herefter:

T har i forening med flere medgerningsmænd begået alvorlig narkotikakriminalitet ved videre salg af ikke under 1 kg kokain. Der var tale om et professionelt organiseret narkotikanetværk, hvor han havde en betydelig rolle, bl.a. som overordnet i forhold til en af medgerningsmændene. Netværket forsynede over en periode et større område med kokain bl.a. ved anvendelse af bude fra en lejlighed, som han havde tæt forbindelse til.

Han er tidligere straffet flere gange for overtrædelse af straffeloven, herunder bl.a. for røveri, tyveri og brugstyveri, og lovgivningen om euforiserende stoffer, inden han blev 18 år. Han blev ved Retten i Aarhus' dom af 27. juni 2018 idømt 7 måneders fængsel, hvoraf 5 måneder blev gjort betinget, og betinget udvist. Han blev dermed advaret om, at fortsat kriminalitet kan føre til udvisning. Han har også overtrådt straffeloven og lovgivningen om euforiserende stoffer, efter at han var blevet 18 år, men inden han begik forholdene i denne sag.

Højesteret finder under hensyn til navnlig karakteren og omfanget af den nu begåede narkotikakriminalitet, at T må anses for at udgøre en alvorlig trussel mod den offentlige ro og orden.

T er som nævnt 23 år og har boet i Danmark hele sit liv. Han er ikke gift eller samlevende og har ingen børn, men har en kæreste. Han har desuden sin mor og to søskende i Danmark. Han har begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet, idet han har forklaret, at han har haft forskelligt deltidsarbejde som ungarbejder. Han har ifølge skattemyndighederne siden 2019 kun haft indtægter i form af offentlig forsørgelse.

Det kan ikke lægges til grund, at T har været i Somalia, og han har ikke familie i Somalia. Han forstår og taler i et vist omfang både arabisk og somali, der er officielle sprog i Somalia.

Det må antages, at han gennem sine forældre og koranskole har et vist kendskab til somalisk skik og kultur.

Højesteret lægger herefter til grund, at Ts tilknytning til Danmark er langt stærkere end hans tilknytning til Somalia, men at han ikke vil være helt uden forudsætninger for at etablere en tilværelse i Somalia, hvis han udvises. Det bemærkes endvidere, at hans familie og kæreste vil have mulighed for at opretholde kontakten til ham, herunder via telefon og internet.

Højesteret finder, at der er en betydelig risiko for, at T også fremover vil begå alvorlig kriminalitet i Danmark, hvis han ikke udvises. Under hensyn hertil og til karakteren og alvoren af den nu begåede kriminalitet finder Højesteret, at meget tungtvejende grunde taler for at udvise T. Heroverfor har styrken af hans tilknytning til Danmark og hans begrænsede tilknytning til Somalia ikke en sådan vægt, at udvisning i sig selv vil være et uproportionalt indgreb i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8. T skal derfor udvises.

Spørgsmålet er herefter, hvilken varighed udvisningen skal have, herunder om indrejseforbuddet skal begrænses til 6 eller 12 år.

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 7, jf. stk. 1, jf. stk. 5, nr. 1, at udvisning i et tilfælde som det foreliggende, hvor der er idømt 5 års fængsel, skal ske med indrejseforbud for bestandig, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Højesteret finder efter en samlet vurdering, at udvisning med indrejseforbud for bestandig ikke vil være et uproportionalt indgreb i strid med artikel 8 i Menneskerettighedskonventionen. Det er ved denne vurdering særligt indgået, at T i den foreliggende sag er idømt en længerevarende fængselsstraf for at have begået alvorlig narkotikakriminalitet i form af deltagelse i et professionelt organiseret narkotikanetværk. Hertil kommer, at han som nævnt var advaret om risikoen for udvisning ved ny kriminalitet, idet han i 2018 som 17-årig blev betinget udvist. Endelig vil han som nævnt ikke være helt uden forudsætninger for at etablere en tilværelse i Somalia.

Højesteret tager herefter påstanden om udvisning med indrejseforbud for bestandig til følge, jf. udlændingelovens § 22, nr. 1-4, jf. § 32, stk. 4, nr. 7, jf. stk. 1.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med den ændring, at T straffes med fængsel i 5 år og udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

T har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at T straffes med fængsel i 5 år og udvises med indrejseforbud for bestandig.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.